

Een familiegeschiedenis met uitstapjes

Sjaak van der Geest

Op 13 mei van dit jaar werd in boekhandel Veenerick het boek *Rond de Rode Polder* gelanceerd, een uit de hand gelopen familiegeschiedenis, geschreven door Roen van der Geest. Eerst iets over de auteur, mijn 'achter-achter-achter-achterneef'. Zijn grootvader, Chris van der Geest (of 'Chris de Mop'), was afkomstig van de ruim vierhonderd jaar oude Moppehoeve in de Rode Polder in Oud-Ade, sinds 1975 een rijksmonument en sinds eind jaren tachtig helaas geen boerenbedrijf meer. De afstammelingen van de Moppehoeve worden in Oud-Ade niet 'Van der Geest' genoemd maar 'De Mop', begrijpelijk want de Van der Geesten zijn te talrijk in het dorp en namen zoals Piet of Bert of Koos van der Geest kunnen wel naar vijf of zelfs meer verschillende personen verwijzen, en als je wat verder in het verleden duikt zelfs naar tien personages.

Roen van der Geest.

Roen zelf werd (in 1951) geboren aan De Kolk in Oud-Ade in een van de Oostenrijkse huizen, onlangs afgebroken. Hij wilde missionaris worden en ging na de lagere school naar het klein seminarie van de Scheutisten (google die naam) in Vught. Na vier jaar besloot hij toch voor

iets anders te kiezen. Hij maakte de laatste twee jaren van het gymnasium af op het Bonaventura College in Leiden en ging geschiedenis studeren aan de universiteit. Zoals dat vroeger vaker gebeurde deed hij 9½ jaar over zijn studie, mede door de vele baantjes, van schoonmaker tot huisschilder tot journalistiek medewerker, om zijn studie te bekostigen. In 1978 werd hij geschiedenisdocent aan het Rijnlands Lyceum in Oegstgeest waar hij tot zijn pensionering is gebleven. In die periode schreef hij met een groot aantal collega's een indrukwekkende geschiedenismethode voor alle klassen van het voortgezet onderwijs, getiteld 'Sprekend verleden'.

Het is dus niet zo verwonderlijk dat hij als historicus in de geschiedenis van zijn familie dook toen hij na zijn pensionering daar de tijd voor kreeg. Maar, zoals gezegd, liep het uit de hand. Je kunt in de polder niet over een familie schrijven zonder de burens erbij te betrekken. En soms zitten aan die burens weer andere burens vast en beland je in een andere polder of nog verder weg. Zo verging het ook de auteur. Hij begint met het huis op de dijk van de Rode Polder (Leidseweg 15, pal naast het loonwerkersbedrijf Gebroeders van der Poel) dat zijn opa in 1915 liet bouwen en dat de hele omslag van zijn boek beslaat.

Aankankelijk dacht ik, toen ik met Roen correspondeerde over zijn boek-in-wording: gaat dit niet een warrig verhaal worden, want waar gaat het nu over? Over zijn familie, of over de Rode Polder, of over heel Oud-Ade, of nog verder? Maar nu het voor me ligt, word ik gegrepen door het naar alle kanten uitschieten van het verhaal. Je zou het een grabbelton kunnen noemen als dat niet zo'n negatieve bijklank had. Zeker is dat het net als in een grabbelton voortdurend verrassingen oplevert. Het boek heeft iets van een raamvertelling. Misschien is 'Duizend-en-een-nacht' een passender compliment. Het is juist de charme van het verhaal dat er zoveel verschillende

mensen en plaatsen in voorkomen. En dat dat verrijkt wordt met een overvloed van prachtige illustraties, foto's en documenten en een aantrekkelijke lay-out, verzorgd door zijn oud-collega en vriend Leo Dalhuisen. Daardoor wordt het tegelijkertijd voor veel mensen een begeerlijk boek en een ideaal cadeau, in een tijd dat we alles al hebben en ons suf piekeren wat voor geschenk we nu nog kunnen geven.

De Rode Polder in Oud-Ade; topografische kaart Nederland, versie 1992.

Het boek begint met opa Chris die – zoals toen vaak gebeurde – niet de boerderij van zijn vader kon overnemen en genoeg moest nemen met drie hectares land waarop hij bloemen kon kweken en wat schapen en koeien kon weiden. Achter zijn huis aan de Stroomsloot had hij een kleine stal waar zo'n vijf koeien in pasten. Toen ik het lege huis in 2021 met de auteur bezocht, trof ik er ook nog tuingereedschap en veilingkisten aan, stille getuigen van een hard en karig maar gelukkig leven van een gezin met elf kinderen.

Laat ik een paar voorbeelden noemen van de vele uitstapjes die de auteur maakt. Hij dwaalt van de Moppehoeve af naar de even oude Drie-Ambachtshoeve (ook geen boerenbedrijf meer) en de andere (voormalige) boerderijen van onder meer

Cors en Fried van Leeuwen, Dammes van der Poel, en Hannes Captein (nu Van der Heden). Op die laatste genoemde boerderijen kwam in de jaren dertig en veertig vaak een jongetje tegen, genaamd Clemens Wisse, dat gefascineerd werd door het boerenleven en daar later 46 romans over schreef (zie Alkmadders nr. 158). Zo arriveren we bij de buitenissige familie Wisse die voorbij de Rode Polder woonde, langs het toenmalige spoor, in een huis zonder water, stroom en toilet.

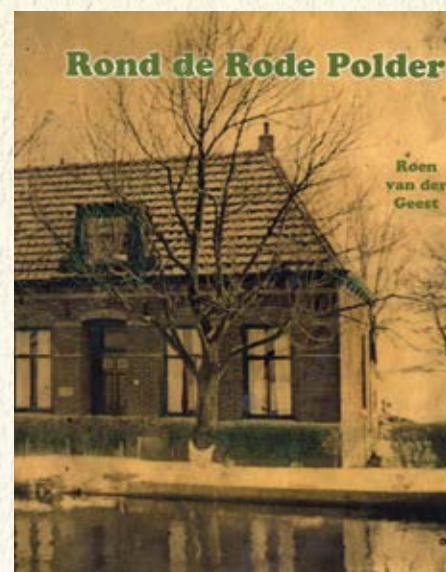
Andere uitstapjes gaan naar de oorlogsslachtoffers in en buiten de polder, naar de BS (Binnenlandse Strijdkrachten) tijdens de oorlog, waar Roen zijn vader vermoedelijk ook bij hoorde (hij kan het hem niet meer vragen), naar schoolmeester Ponsioen en pastoor Verkleij, naar de meelfabriek aan de Zijl (nu een restaurant), waar veel mannen uit het dorp en uit Rijpwetering emplooi vonden, waaronder ook zijn vader die niet van bloemen kweken alleen kon rondkomen,

naar de smederij van Bert Waasdorp in (of 'op') De Rip, naar het Zijleinde, naar het eiland De Laeck waar hooi gehaald werd door kleine boeren die zelf niet genoeg land hadden, naar de Rode Molen en andere molens, naar hooibergen die in brand konden raken, naar het kerkkoor waar eenvoudige boerenarbeiders samen met hun bazen als bassen en tenoren konden gloriëren, en zelfs naar het 'Tientje van Lieftinck' waarmee de Nederlandse regering na de oorlog uit het dal probeerde te klauteren en dat tot in de Rode Polder gevoeld werd. Met deze uitweidingen, noem het 'contextuering', toont de auteur zich een waar historicus, want in de geschiedenis heeft alles met alles te maken.

Het boek is bovendien voorzien van zorgvuldige bronvermeldingen en aanvullende noten en een uitvoerig namenregister, een weldaad voor lezers die verder willen zoeken. Kortom: een aanrader voor kleinkinderen om aan hun grootouders te

geven en voor grootouders die daarmee hun kleinkinderen kunnen attenderen op hoe het vroeger was.

Roen van der Geest, *Rond de Rode Polder*. Roelofarendsveen, Veenerick Boek en Kantoor, 2022. 148 pag. € 20.-.

Met de 'Volharding' naar de Zuiderhem

In Alkmadders 158 van juni stond een verhaal over de plannen van de gemeente Haarlem om de Zuiderhem en omliggende gronden in te richten als stortplaats voor huishoudelijk afval. De burgemeesters van Woubrugge en Rijsaterwoude maakten met een groot aantal bezwaarmakers met de 'Volharding' een rondvaart over het Braassemermeer. Er is een foto opgedoken van het grote gezelschap die we u niet willen onthouden. Links vooraan burgemeester Boddens Hosang en rechts naast hem burgemeester Bakhuizen. Op de achtergrond de 'Volharding'.

